یادداشت

هادی غلامحسینی

سلطان بدهی و بازار بدهی

کاش آن فردی که به دولت پیشنهاد راه اندازی بازار بدهی و فروش اوراقی چون خزانه جهت تأمین مالی برای تسویه بدهی‌ها را داد به این نهاد توصیه می‌کرد همزمان با ایجاد بازار بدهی و تأمین مالی از بازار سرمایه، ماشین ایجاد بدهی را نیز خاموش کند.

در شرایطی بازار بدهی در کشور راه‌اندازی شده است و در سال جاری دولت مجوز قانونی برای فروش ۳۵هزار میلیارد تومان اوراق را دارد که متأسفانه درعین حال موتور ایجاد بدهی‌های دولت هم در حال کار است به طوری که تنها در نیمه ابتدایی سال جاری فقط دولت در حدود ۱۱هزار میلیارد تومان از یک مجموعه با عنوان بانک مرکزی استقراض داشته است.

بر اساس جدیدترین گزارشی که بانک مرکزی منتشر کرده، بدهی دولت به بانک مرکزی در پایان شهریورماه امسال به ۳۵ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده که نسبت به شهریور سال گذشته ۳۴ درصد، نسبت به ابتدای امسال ۴۵ درصد و نسبت به شهریور سه سال پیش و در ابتدای دولت یازدهم ۱۳۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد دولت در نیمه اول سال ۹۵ بالغ بر ۱۱ هزار میلیارد تومان از بانک مرکزی استقراض کرد.

افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی، بیانگر استقراض دولت از منابع بانک مرکزی است و یکی از شاخص‌های مهم بی‌انضباطی مالی و پولی محسوب می‌شود، یعنی دولت کسری بودجه خود را با استقراض از بانک مرکزی تأمین می‌کند و بانک مرکزی هم مجبور به چاپ پول می‌شود. از طرفی در شرایطی که در سال جاری دولت برای فروش ۳۵هزار میلیارد تومان اوراق بدهی دارای مجوز قانونی است، گویا بازار بدهی تاکنون ۱۷هزار میلیارد تومان برای دولت تأمین مالی داشته است اما سؤال اساسی این است که چه سودی دارد یک دولت از یک طرف بدهی ایجاد کند و از طرف دیگر نقدینگی را از بازار سرمایه جهت پرداخت بدهی‌هایش جمع کند و مدعی شود که چون بازار بدهی ایران در مقایسه با سایر کشورها کوچک‌تر است هنوز جای رشد دارد و جای هیچ‌گونه نگرانی نیست.

همچنین باید عنوان داشت که بی‌نظمی‌های مالی دولت علاوه بر اینکه برای ملت ایران مشکل‌ساز بوده است بلکه نظام بانکی اعم از دولتی و غیر دولتی، بیمه‌ها، تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی و پیمانکاران را با چالش‌های متعدد رو به رو کرده است.

بر اساس آخرین اعداد و ارقام اعلام‌شده از سوی بانک مرکزی، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در تیر ماه ۹۵، حدود ۹درصد نسبت به پایان اسفندماه رشد داشته و در کنار آن در همین مدت، خالص بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی عامل مسلط در رشد پایه پولی تیرماه نسبت به اسفندماه بوده است. از سوی دیگر، بدهی دولت به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در تیر امسال ۲۵درصد نسبت به ماه مشابه سال ۹۴ افزایش داشته است.

به نظر می‌رسد در مجموع سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵، ۴۵ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی از سوی دولت به طلبکاران واگذار شود که اگر این رقم با رقم ۲۳۵ هزار میلیارد ریال که تا پایان سال ۱۳۹۳ وجود داشته جمع شود، به عددی حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد، حال جا دارد دولت یازدهم در رابطه با بدهی‌ها و مطالباتش یک گزارش شفاف منتشر کند که ببینیم اصلاً راه‌اندازی بازار بدهی کمکی به انضباط مالی دولت و کاهش حجم بدهی‌ها کرده است یا اینکه دولت از این طریق درحال تأمین مالی خود و ماشت بدهی برای ملت ایران است.

در این بین باید عنوان داشت که توسعه بازار اوراق بدهی دولتی منطبق با شریعت که از نقدشوندگی و عمق کافی برخوردار باشد، در صورتی موجب باز شدن قفل نقدینگی و به جریان افتادن دارایی‌های منجمد شده طلبکاران از دولت (شامل پیمانکاران، شبکه بانکی و شرکت‌های بیمه و بازنشستگی) می‌شود که دولت به طور مجدد از طرف دیگر بدهی ایجاد نکند.

کاشت بدهی در اقتصاد ایران به عنوان یک نگرانی جدی مطرح است که اگر امروز در رابطه با انتشار صورت وضعیت بدهی و مطالبات بخش‌هایی چون دولت، بانک‌ها و بیمه‌ها اعم از دولتی و غیردولتی، بخش‌هایی چون شرکت سرمایه‌گذاری سازمان تأمین اجتماعی و تمامی صندوق‌های بازنشستگی و... کوتاهی صورت گیرد بی‌شک در چند سال آتی با یک بحران جدی روبه‌رو می‌شویم.

بانک

سفره مردم ۸ درصد کوچک شد

بانک مرکزی با انتشار آمارهای جدید از بررسی بودجه خانوار مناطق شهری کشور از کوچک‌تر شدن سفره مردم در دولت یازدهم خبر داد.

به گزارش مشرق، بر اساس گزارش نتایج بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری ایران که ۲۹ شهریورماه امسال از سوی بانک مرکزی منتشر شد، متوسط مقدار مصرف سالانه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها توسط مردم ایران در سال ۱۳۹۴ نسبت به آخرین سال دولت دهم (۱۳۹۱) کاهش چشمگیری داشته است.

به عنوان مثال و بر اساس گزارش بانک مرکزی، در سال پایانی دولت دهم هر خانوار ایرانی به طور متوسط سالانه ۱۳۱ کیلوگرم برنج مصرف می‌کرد که این رقم در سال ۱۳۹۴ و در دولت یازدهم به ۱۱۶ کیلوگرم کاهش پیدا کرده است. بر این اساس، مردم کشورمان در دولت یازدهم نسبت به دولت قبل، ۱۱/۵ درصد کمتر برنج می‌خورند که بدون تردید ناشی از گرانی شدید برنج و عدم تمکن عامه مردم برای خرید برنج است.

مطابق اعلام بانک مرکزی، مصرف نان مردم کشورمان در سال ۱۳۹۴ نسبت به ۱۳۹۱ بالغ بر ۵/۵ درصد کاهش یافته که بدون تردید گرانی شدید نان در دولت یازدهم، مسبب این مسئله بوده است.

این آمار همچنین نشان می‌دهد مردم ایران در سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۲/۴ درصد گوشت دام کمتری نسبت به سال پایانی دولت دهم مصرف کرده‌اند. در مورد فرآورده‌های گوشتی مصرف متوسط هر خانوار ایرانی نسبت به دولت قبل ۳۳ درصد کمتر شده است. در مورد انواع ماهی نیز شاهد کاهش ۱۵/۴ درصدی خانوارهای ایرانی بوده‌ایم.

این گزارش رسمی نشان می‌دهد در حالی که هر خانوار ایرانی در سال پایانی دولت دهم به طور متوسط ۹۸۱ کیلوگرم انواع برنج، انواع نان، گوشت دام، گوشت پرندگان، فرآورده‌های گوشتی، انواع ماهی، حیوانات دریایی، انواع شیر، انواع ماست، انواع پنیر، تخم مرغ، روغن‌های نباتی، انواع قند، شکر و انواع چای مصرف می‌کرد، به علت کاهش درآمدها و سخت‌تر شدن اوضاع معیشتی، در سال ۱۳۹۴ و در دوره دولت روحانی مجبور به کاستن از هزینه‌های خوراکی خود شده و سالانه ۹۲۵ کیلوگرم از انواع اقلام فوق را مصرف کرده است.

گزارش یک

وحید حاجی‌پور

درخواست شرکت «انی» ایتالیا برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت ایران

یک میلیارد دلار بدهید به ایران می‌آییم

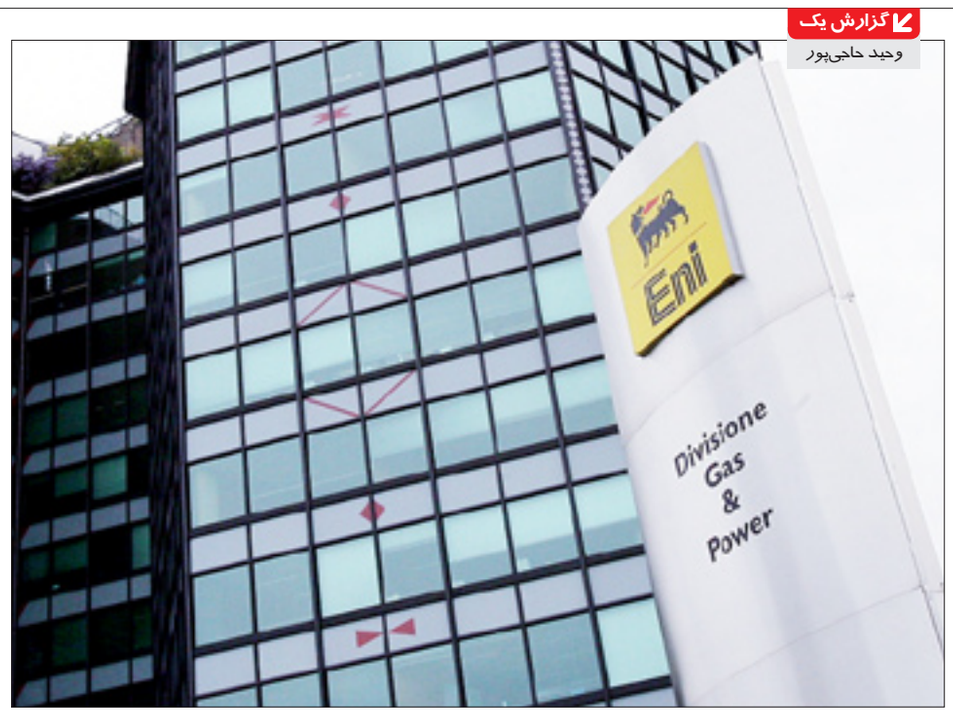

بازگشت به ایران به ازای پرداخت یک میلیارد دلار؛ این خواسته شرکت نفتی انی ایتالیاست که برای حضور در یکی از جذاب‌ترین کشورهای نفتی جهان شرط گذاشته است و می‌گوید تا زمانی که به آنان پول ندهند به ایران نمی‌آیند.

به گزارش «جوان» کلودیو دسکالزی، مدیرعامل شرکت نفتی انی ایتالیا با بیان اینکه انی عجله‌ای برای بازگشت به ایران ندارد، گفت: «وقتی همه پولمان را پس گرفتیم و با قراردادهای جدید آشنا شدیم باز خواهیم گشت؛ زمانی که سرمایه‌گذاری‌هایی که این شرکت قبلاً انجام داده مجدداً بازپرداخت شود و شرکت نوع قراردادهایی را که تهران پیشنهاد می‌کند بفهمد، فعالیت مجدد در ایران را آغاز خواهد کرد.

دسکالزی در یک نشست دانشجویی گفت: «ما همچنان در ایران هستیم. ما هرگز این کشور را ترک نکرده‌ایم؛ زیرا آنها به ما بدهکارند و ما تلاش داریم این پول را پس بگیریم. وقتی همه پولمان را پس گرفتیم و با قراردادهای جدید آشنا شدیم باز خواهیم گشت.»

اینکه مدیرعامل یکی از شرکت‌های بزرگ نفتی چنین خواسته‌ای دارد به ریشه قراردادی برمی‌گردد که وزیر نفت وقت یعنی بیژن نامدار زنگنه با این شرکت امضا کرد. ایتالیایی‌ها با دو برابر هزینه و زمان پروژه دارخوین را اجرا کردند، اما با این حال یک میلیارد دلار دیگر از ایران می‌خواهند و هر وزیری که سر کار باشد با وی مذاکره می‌کنند تا یک میلیارد دلار مورد ادعای خود را دریافت کنند.

زمان وزارت مسعود میرکاظمی این پروژه افتتاح شد و آنها گفتند که یک میلیارد دلار بیشتر از کار انجام شده از ایران طلبکارند و درخواست خود را ارائه کردند. عمر وزارت میرکاظمی چندان طولانی نبود که بخواهد با آنها به نتیجه برسد و نوبت به رستم قاسمی رسید. یکی از اولین دیدارهای مدیرعامل انی و رستم قاسمی در حاشیه یکی از اجلاس‌های اوپک بود که ایتالیایی‌ها به شدت بر لزوم نقد شدن یک میلیارد دلار خود تأکید می‌کردند ولو آنکه طبق قرارداد اجازه چنین کاری وجود نداشت.

حالا نوبت به زنگنه رسیده است که طی دو سال گذشته با ارسال پیام‌های گوناگون خواستار حضور شرکت‌های نفتی در ایران شده است و ایتالیایی‌ها حالا با آگاهی کامل از وضعیت ایران و امتیازاتی که به راحتی می‌توانند از وزارت نفت بگیرند می‌گویند تا پول ما را ندهید بر نمی‌گردیم. آنها معتقدند در ایران هستند ولی برای شروع مذاکرات باید حداقل یک میلیارد دلار دریافت کنند. زنگنه‌ای که در وزارت نخست خود قرارداد خوبی را به انی هدیه داد پس از ۱۵ سال نمی‌تواند فکرش را بکند که قرارداد قدیمی برای توسعه میدان دارخوین، همچنان دامنش را می‌گیرد و انی اینگونه از وی پول می‌خواهد.

اینکه ادعای ایتالیایی‌ها زیاده خواهی است یا خیر را باید مدیران حقوقی و قراردادی وزارت نفت پاسخ دهند، اما با توجه به تلاش بی‌وقفه وزیر نفت برای ورود شرکت‌های نفتی به کشور، بعید نیست این ادعا در قالب قراردادهای جدید و توسعه‌ای یکی از میادین هضم شود تا هم زنگنه راضی باشد و هم انی. راه این کار هم ساده است؛ زیرا هم وزارت نفت از انعطاف بالایی در دوره کنونی برخوردار است و هم انی استاد اینگونه کارهاست.

■ استاد ادعا

آنها در کاشاگان به عنوان یکی از مهم‌ترین پروژه‌های نفتی جهان رهبر کنسرسیوم هستند و با تأخیری ۱۳ ساله از بهره‌برداری از این میدان نفتی، میزان هزینه‌های خود را هم در کاغذ افزایش داده‌اند و صورتحساب را جلوی میز قزاق‌ها گذاشته‌اند که با عصبانیت این کشور مواجه شده‌اند. اهالی سیسیل در قزاقستان به مشکلات بزرگی برخورد کرده‌اند به ویژه در پرونده لوله‌های نفتی که طرف قزاق به صورت مستند ادعا کرد انی لوله‌های ارزان و بی‌کیفیت خریده و وظیفه‌اش را به درستی انجام نداده است و همین موضوع باعث افزایش ۵ میلیاردی هزینه‌ها و به کارگیری شرکت سایپم - شریک ایتالیایی انی- شده است.

همچنین انی در پروژه گولیات آب‌های نروژ هزینه سرمایه‌گذاری را به یکباره از ۵/۶ میلیارد دلار به ۱۱ میلیارد دلار رساند و اعلام کرد که چاره‌ای جز این نیست!

> اینکه ادعای ایتالیایی‌ها زیاده خواهی است یا خیر را باید مدیران حقوقی و قراردادی وزارت نفت پاسخ دهند، اما با توجه به تلاش بی‌وقفه وزیر نفت برای ورود شرکت‌های نفتی به کشور، بعید نیست این ادعا در قالب قراردادهای جدید و توسعه‌ای یکی از میادین هضم شود تا هم زنگنه راضی باشد و هم انی

■ در ایران چه شد؟

اواخر دهه ۷۰ بود که زمزمه حضور انی در میدان دارخوین شنیده شد. وزیر نفت چنان علاقه‌ای به واگذاری این پروژه به این شرکت ایتالیایی داشت که حاضر شد آن را بدون ارائه MDP از سوی ایتالیایی‌ها به آنها ارزانی کند. این بدان معناست که بخواهیم زمین خود را برای ساخت به کسی بدهیم که هیچ برنامه‌ای ندارد! به هر حال ایتالیایی‌ها با قرارداد ۵۸۰ میلیون دلاری وارد دارخوین شدند و کار را شروع کردند. زنگنه هم در آن روزها با اطمینان گفت که سقف هزینه‌ها بسته است و مطمئن باشید این پروژه سروقت اجرا خواهد شد و یک سنت بیشتر پرداخت نمی‌شود.

انی کار را که شروع کرد نتوانست سر پنج سال پروژه را تحویل دهد و پس از ۱۰ سال اعلام کرد پروژه آماده است. قلعه‌بانی، مدیرعامل سابق شرکت ملی نفت هم اعلام کرد سقف پروژه به ۱/۳ میلیارد دلار افزایش پیدا کرده است، یعنی دو برابر.

گرچه این افزایش سقف قرارداد به دلیل افزایش قیمت نفت و افزایش بهای نهاده‌های مؤثر در توسعه میادین نفتی و گازی طبیعی بود، اما هیچ‌گاه بابت تأخیر پنج ساله هیچ ادعای خسارتی نشد و ایتالیایی‌ها امروز از رقمی می‌گویند که قطعاً از یک میلیارد دلار بیشتر است. آنها نمی‌توانند ادعای خود را در محاکم مطرح کنند؛ زیرا از نظر قراردادی ایران بیشتر از آنچه باید پرداخت می‌کرده پرداخت کرده است مگر آنکه وزارت نفت در آن سال‌ها قرارداد را طوری منعقد کرده باشد که در نهایت ایران محکوم به پرداخت ادعای آنها باشد.

به هر حال این شرکت که طی دو سال اخیر با چند شرکت ایرانی نیز وارد مذاکره شده است برای حضور در ایران نیم نگاهی دارد ولی با توجه به وضعیت ابهام آمیز شرایط سرمایه‌گذاری در ایران، قصد دارد با چانه‌زنی و روش‌های مرسوم، امتیازات حداکثری از ایران بگیرد. قطعاً وزیر نفت هم زیربار ادعای واهی این شرکت نخواهد رفت مگر آنکه اتفاق خاصی رخ دهد، از آن دست اتفاقات خاص که شاید هم پول را بدهد هم یک پروژه بزرگ را.

گزارش ۲

آیا بحران در بازار سرمایه ایران در راه است؟!

پورابراهیمی: نگران تعدیل منفی شدید بانک‌ها بعد از بازگشایی در بورس هستیم

رئیس سازمان بورس: وزیر اقتصاد رئیس مجمع بانک‌هاست ولی ناظر بانک مرکزی است

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: اگر براساس استانداردهای جدید بانک مرکزی (IFRS) افشای اطلاعات در نمادهای بسته بانکی صورت گیرد، پس از بازگشایی نمادها در بورس اوراق بهادار شاهد تعدیل‌های منفی در این حوزه خواهیم بود.

به گزارش «جوان»، رئیس کمیسیون مجلس شورای اسلامی در یک برنامه خبری که با موضوع نمادهای بسته بانکی و شفافیت در بازار سرمایه سخن می‌گفت، از اختلاف نظر جدی سازمان حسابرسی و بانک مرکزی بر «نحوه افشای اطلاعات صورت‌های مالی بانک‌ها» پرده برداشت. محمدرضا پورابراهیمی تصریح کرد: در بحث بازگشایی نمادهای بسته بانکی در بورس اوراق بهادار بخشی از تصمیم‌گیری از عهده سازمان بورس اوراق بهادار خارج است و یک اختلاف جدی بر سر «نحوه افشای اطلاعات مالی بانک‌ها» بین سازمان حسابرسی و بانک مرکزی وجود دارد.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس عنوان داشت: اگر استانداردهای جدید بانک مرکزی روی صورت‌های مالی بانک‌هایی که نمادشان بسته است اعمال شود، این نگرانی را داریم که به طور کل شرایط خاصی در بازار سرمایه کشور شکل بگیرد.

وی به طور تلویحی استانداردهای اعمالی بانک مرکزی برای بانک‌ها را تأیید کرد و در عین حال عنوان داشت که به نظر می‌رسد نظام بانکی کشور تاب استانداردهای جدید را ندارد، اما از طرفی یک اشکال اساسی نیز در سازمان حسابرسی کشور درخصوص نحوه افشای اطلاعات مالی و شفافیت در شرکت‌ها و مجموعه‌ها وجود دارد.

پورابراهیمی به اشکال اساسی در حوزه افشای اطلاعات مالی بنگاه‌های بورسی اشاره کرد و گفت: موارد متعددی از افشای اطلاعات غلط مالی وجود داشته که این صورت‌های مالی غلط به تأیید حسابرس رسیده است.

عضو شورای عالی بورس افزود: افشای اطلاعات مالی غلطی که متأسفانه به تأیید حسابرس نیز رسیده موجب ضرر و زیان هنگفت سهامداران بازار سرمایه شده است که نمونه‌های متعدد این موارد را در یادداشت‌هایی به سازمان بورس اوراق بهادار ارسال کرده‌ایم.

وی گفت: عمدتاً وقتی سازمان بورس اوراق بهادار و ناظر بازار نماد معاملاتی بنگاه بورسی را می‌بندد، به جهت تنبیه و الزام در شفاف‌سازی این کار را انجام می‌دهد، اما گاه خروجی بسته بودن طولانی‌مدت نماد «شفاف‌سازی» نیست.

وی تأکید کرد: شرکت در درون خودش یک تخلف انجام می‌دهد که به بسته شدن نمادش منجر می‌شود و در مدت بسته بودن‌های طولانی‌مدت نمادمعاملاتی، اصلاً از این شرکت خبری منتشر نمی‌شود که این ابهام چالش بعد از بسته بودن نمادها به شمار می‌رود و مشخص نیست در این مدت چه اتفاقاتی در جریان است.

از سوی دیگر رئیس سازمان بورس اوراق بهادار که در این برنامه حضور داشت با تأیید این موضوع که نمادهای بسته بانکی سهامداران زیادی در بازار سرمایه دارند، عنوان داشت: پیگیری‌های لازم را برای بازگشایی نمادهای بانکی بورس انجام داده‌ام ولی تا کنون جوابی نگرفته‌ام.

■ بالاترین مرجع پولی بانک مرکزی است

از سوی دیگر شاپور محمدی با بیان اینکه تمام تلاش خود را برای بازگشایی نماد معاملاتی بانک‌ها در بازار کرده است، عنوان داشت: اختیارات وزارت اقتصاد و بانک مرکزی در اداره امور بانکی با هم متفاوت است، وزیر اقتصاد رئیس مجمع بانک‌هاست، در حالی که بانک مرکزی به عنوان مقام ناظر بانک‌هاست، رعایت استانداردهای جدید مالی را شرط تهیه صورت‌های مالی تعیین کرده است.

محمدی عنوان کرد که در بازار سرمایه حدود ۶۰۰شرکت وجود دارد و بسته بودن بخشی از این نمادها طبیعی است که پورابراهیمی در واکنش به این سخن عنوان داشت: موضوع توقف طولانی‌مدت نمادهای بورسی است که مورد انتقاد و گلایه بحق سهامداران این شرکت‌ها شده است وگرنه بله، به طور معمول همه نمادها به دلیل مواردی چون مجمع، تعدیل و... متوقف و پس از مدت کوتاهی بازگشایی می‌شوند.

در حالی این روزها مناقشه‌ها بر سر بسته بودن نماد معاملاتی بانک‌ها در بازار سرمایه بالا گرفته است که هفت بانک بورسی و فرابورسی از تیر ماه سال جاری برای برگزاری مجامع متوقف شدند که در نهایت تا کنون این بانک‌ها بازگشایی نشدند.

بانک سینا از ۲۸ تیر ماه، بانک صادرات از ۲۹ تیرماه، بانک دی از ۲۹ تیر ماه، بانک تجارت از ۲۹ تیر ماه، بانک گردشگری از ۲۴ مرداد ماه، پست بانک از دوم شهریور و بانک ملت از ۲۷ تیرماه سال جاری به دلیل عدم‌استانداردسازی گزارشات مالی (IFRS) متوقف شده‌اند، حال باید دید چرا این بانک‌ها نتوانستند صورت‌های مالی خود را بر اساس دستورالعمل بانک مرکزی بالاترین مقام پولی کشور تنظیم کنند.

یکی از ایرادات اصلی بانک مرکزی، نحوه ذخیره‌گیری مطالبات مشکوک‌الوصول است که بانک‌ها باید بر اساس دستورالعمل بانک مرکزی که در بهمن ماه سال ۱۳۹۴ به بانک‌ها ابلاغ کنند، رفتار کنند که به نظر بانک مرکزی این دستورالعمل رعایت نشده است.

نکته

مهران ابراهیمیان

سیف با شعبده‌بازان پولساز در خشکسالی تسهیلات چه کند؟

مصاحبه‌ها و نوشته‌های سیف رئیس کل بانک مرکزی دیگر رنگ و بوی حمایتی و تبلیغاتی از یک دولت ندارد و واقعگرایی، این روزها و هفته‌ها بیشتر در بیانش دیده می‌شود، چه آن زمانی که به نقش بانک مرکزی در نقدینگی اشاره دارد و معتقد است دولت باید در سایر بخش‌ها عملیات مکمل را ایفا کند و چه در آخرین مطلب خود که با تیتر «نقدینگی کجاست» روی کانال خصوصی خود در تلگرام درباره نقدینگی سخن گفته و از کارشناسان راهکار خواسته است.

هر چند رئیس کل بانک مرکزی در مطلب خود نگفته که واقعاً نقدینگی کجاست و از کجا آمده اما به خوبی به دغدغه‌های موجود دربازار پولی به ترتیب زیر اشاره کرده است:

- نگرانی‌هایی در مورد نقدینگی و افزایش حجم آن مطرح می‌شود هر چند کمی پیش از آن، سیاستگذار پولی و دولت از بابت تمرکز افراطی بر کنترل تورم و اعمال سیاست انقباضی شدید که منجر به تشدید رکود می‌شود مورد انتقاد قرار داشت.
- نگرانی سپرده‌گذاران در بانک‌ها به آنها اطمینان داده است، آنچنان که می‌نویسد: سپرده‌های بخش غیردولتی ۹۵ درصد نقدینگی را تشکیل می‌دهند، این سپرده‌ها متعلق به مردم است و در بانک‌ها نگهداری می‌شوند. صاحبان این سپرده‌ها هر زمان که اراده کنند باید بتوانند به سپرده‌های خود دسترسی داشته باشند.
- حجم نقدینگی یکی از متغیرهای اقتصاد است اما نمی‌تواند همه پیچیدگی‌های اقتصاد را به تنهایی نشان دهدو سخن از نقدینگی بدون توجه به اندازه اقتصاد ثمری ندارد.
- تأکید بر رابطه میان متغیرهای اقتصادی و اثرپذیری از یکدیگر به خصوص رابطه تورم و ایجاد شغل.
- استفاده از ظرفیت‌های بالقوه اقتصاد نیازمند اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در خصوص اصلاح و تقویت بخش مالی کشور شامل نظام بانکی و بازار سرمایه است.
- یک دهه فشار بر منابع بانک‌ها توانایی تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌ها متناسب با ظرفیت‌های گسترده اقتصاد بانک محور ایران را از دست داده است.
- محدود شدن قدرت وام‌دهی بانک‌ها به دلیل انجماد بخشی از دارایی‌های بانک‌ها که ناشی از انباشت مطالبات غیرجاری، انباشت بدهی‌های دولت و رسوب دارایی‌های غیر مالی است.

با توجه به موارد مورد اشاره در نگاه انعکاسی رئیس کل بانک مرکزی و با عنایت به این بخش از مطلب وی که نوشته است: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از تمام توان کارشناسی کشور در مسیر اصلاح و تقویت نقش نظام بانکی استفاده و از هر راهکاری که به ارتقای رفاه شهروندان کمک کند استقبال می‌کند.

ابتدا چند نکته در اصلاح نگاه رئیس کل محترم قابل ذکر است و سپس پیشنهاد نگارنده ارائه می‌شود.

نخست: از آنجا که دکتر سیف سال‌ها خود در شبکه بانکی و در بخش بانک‌های دولتی و شبه خصوصی فعالیت دارد بهتر از هر کسی می‌داند که کیمیاگران مالی و پولی در بانک‌ها چگونه سود شناسایی می‌کنند و لذا اینکه از سوی کارشناسان رابطه میان میزان نقدینگی و تورم به عنوان دو متغیر تاثیر پذیر از یکدیگر قطع شده، لابد معمایی موقتی است و حتماً معادله طراحی شده با تأخیر به تورم تبدیل می‌شود.

دوم: مطابق ادعای جناب سیف پیچیدگی مسائل اقتصادی نشان می‌دهد تصور قبلی حبس نقدینگی در بانک‌ها برای کنترل نقدینگی و تصور ساده‌سازی خروج اقتصاد از رکود تورمی با یک سیاست ساده پولی نادرست بوده و حتماً نیازمند بازبینی سیاست‌های سه سال پیش است.

سوم: امثال نگارنده این یادداشت هیچگاه سیاست‌های دولت یازدهم را در حوزه پولی سیاست انقباضی ندانسته‌اند بلکه نگاهی به درصدهای بالای رشد نقدینگی که شبیه دولت قبل است (به طور متوسط بالای ۲۵ درصد) هیچ گاه سیاست انقباضی به شمار نمی‌رود بلکه «حبس پول» در بانک‌ها و شعبده بازی دریافت سود از مطالبات معوق موسوم به غیر جاری و درج اعداد ان در ستون‌های درامدی لابد و ناگزیر محکوم به بازگشت تورم است و اگر بنا است تغییر سیاستی در حوزه سیاست‌های پولی رخ دهد بی‌شک با فرض غلط قبلی، راهکار نیز غلط خواهد بود.

■ بانک مرکزی چه کند؟

اما اینکه بانک مرکزی در مواجهه با شرایط فعلی و پیش‌بینی‌های آتی چه باید بکند به عنوان یک دانشجوی اقتصاد پیشنهاد سریع تمرکز بیشتر نیروها بر نظارت و شفاف‌سازی درآمدها و عملکرد بانک‌ها است. متأسفانه همان طور که آقای سیف اشاره کرده‌اند منابع بانک‌ها مانند منابع آب و خاک با فشار مضاعف برداشت مواجه است و چون کسی جلوی برداشت بی‌رویه نایستاده به خشکسالی منابع خورده‌ایم هر چند ظاهراً و اسناد اعطای تسهیلات بیشتر شده است، لذا تعیین تکلیف معوقات بانکی و جابه‌جایی آنها از سرفصل دارایی‌ها به بخش مطالبات معوق و ایجاد مانع برای جلوگیری از رشد بادکنکی و تورم‌ساز سودها در بانک‌ها بسیار ضروری است زیرا هر چه دیرتر به این موضوع رسیدگی شود، هزینه گرفتاری بازی پونزی در برخی بانک‌ها برای نظام اقتصادی و حتی سیاسی سنگین‌تر خواهد شد.

بیمه

پرداخت غرامت ۱۹۳ میلیون تومانی به بازماندگان شهدای حله در اسرع وقت

مدیرعامل بیمه دانا از پرداخت غرامت فوت ۱۹۳ میلیون تومانی به خانواده شهدای حادثه تروریستی حله، طبق تعهدات این شرکت خبر داد و گفت: تیم مستقر بیمه دانا در عراق، مشغول رسیدگی به وضعیت مصدومان در بیمارستان‌های عراق است.

بیژن صادق در گفت‌وگو با تسنیم با ابراز همدردی با بازماندگان و مجروحان حادثه تروریستی در عراق اظهار کرد: بیمه دانا به تعهدات خود در قبال مجروحان و همچنین خانواده شهدای این حادثه به فوریت عمل می‌کند. وی با اشاره به استقرار حدود ۲۰۰ نیروی همیار بیمه در عراق از سوی بیمه دانا، افزود: رقم غرامت فوت پرداختی تعهد شده در بیمه‌نامه ۱۹۳ میلیون تومان است که به بازماندگان بیمه‌شدگان بیمه دانا پرداخت خواهد شد.

صادق ضمن تسلیت به خانواده شهدای این حادثه تروریستی گفت: بیمه دانا طبق تعهداتش خود را موظف به پرداخت غرامت فوت شهدا می‌داند و همان طور که در مورد شهدای هرمزگانی سامرا، در اسرع وقت، علی‌الحساب غرامت فوت به بازماندگان آنها اهدا شد، در مورد خانواده شهدای این حادثه نیز به همین ترتیب عمل خواهد شد.

مدیرعامل بیمه دانا اضافه کرد: تعداد بیمه‌شدگان اربعین حسینی از سوی بیمه دانا ۱/۵ میلیون نفر بوده است و برخی از زائران فاقد بیمه‌نامه بوده‌اند. صادق در پاسخ به اینکه برخی نسبت به اصل پوشش بیمه زائران اربعین حسینی انتقاد داشتند، گفت: قطعاً بی‌مهری‌هایی که در خصوص صنعت بیمه و شرکت بیمه دانا با زیر سؤال بردن اصل ارائه پوشش‌های بیمه‌ای انجام شد، هیچ خللی در روند خدمت‌رسانی بیمه دانا و ایفای تعهداتش در قبال مصدومان و خانواده شهدای راهپیمایی اربعین ندارد و ما به وظایف خود طبق تعهدات‌مان عمل خواهیم کرد.

وی با اشاره به پوشش غرامت فوت ۵۵ میلیون تومانی حادثه‌دیدگان حادثه تلخ منا گفت: گرچه فقدان شهدای این حوادث پرنشدنی است اما پرداخت غرامت فوت با رقم مناسب می‌تواند اندکی از آلام بعدی بازماندگان را تسلی دهد و بیمه دانا سریعاً اقدام به پرداخت علی‌الحساب به خانواده این عزیزان خواهد کرد.